

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 124. Qualiter & quale promotione ad dictos gradus præmittendum examen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

cui præcipua. ff. de V. S. vel à Gallica voce *Bacche-
lier*, militem tironem, seu inferioris Ordinis nobi-
lem significante, ut Besold. de studiosis. c. 6. & Du
Fresne in glossar. v. *Baccalaurii*: eorum verò no-
mine veniunt, qui sui in scientia profectus primum
testimonium publicum sunt consecuti. Non pa-
riformiter ubique, quò ad studiorum tempus hic
gradus conferri solet. In pluribus Universitatibus
prævio examine creantur Baccalauri Artium & Phi-
losophiæ, absoluto primo anno Philosphiæ seu Lo-
gicæ, ad initium anni secundi, Baccalauri Theolo-
giæ sub finem secundi, aut initium tertii anni audi-
tæ Theologiæ.

3. Resp. Tertio: Licentiorum (qui est alter
post Baccalauratum gradus) appellatione cen-
sentur, quibus supremum in scientia aliqua (sive ea sit
Philosophica, sive Medica, sive Juridica, sive Theo-
logica) honorem seu gradum, ejusque insignia,
quando volunt publicè capessendi collata, publicè
est facultas seu licentia; quæ proinde non solum ju-
diciu de dignitate promovendi, sed & distinctum
literariorum gradum constituit supremo gradui, seu
Magisterio & Doctoratu affinem. Unde ab ali-
quibus quasi Doctores appellantur, Besol. l. c. c. 8.
Iterum de grad. Academ. c. 4. n. 10.

4. Resp. Quarto: Doctorum & Magistrorum
nomine confuso, etsi veniant indiscriminatim omnes
in prædictis Facultatibus suprema laurea donati, ex
usu tamen universitatum aliquarum ita distinguun-
tur, ut nomine Magistrorum in Universitatibus,
præcipuè Germaniæ, v. g. in Ingolstadiensi, Salis-
burgensi, Coloniensi &c. omnes tam in Theolo-
gia, quàm utroque Jure & Medicina supremum
gradum consecuti, ordinariè vocantur Doctores;
in Philosophia verò Artium Liberalium ac Philoso-
phiæ Magistri. Item in Parisiensi, Lovaniensi, Sal-
manticensi dicuntur Magistri, qui supremo illo ho-
nore in Theologia condecorati, alii verò in utroque
Jure & Medicina gradum supremum adepti vocan-
tur Doctores, Besol. l. c. num. 7. Mendo. de Jure
Academ. l. 1. n. 292. Gl. in Clem. 2. v. *Doctoratus*.

Quest. 123. Penes quos sit hos gradus
literarios decernendi & conferendi
potestas.

1. Resp. Primum: Gradus hos in scientiis sacris,
puta Theologia & Jure Canonico decer-
nendi, conferendique potestatem penes summum
Pontificem, uti & in disciplinis profanis, puta in Ju-
re Civili, Medicina, Philosophia penes Imperato-
rem, aliosque Principes superiorem in temporalibus
non recognoscentes originaliter residere, ex eo con-
stare videtur, quòd potestas illa conferendi hos gra-
dus, qua polleat alii quoque inferiores, non nisi ab
illis supremis Principibus dimanavit: dum illi pote-
statem hanc tum certis personis, v. g. Comitibus
Palatinis, tum Collegiis, ac præcipuè studiorum ge-
neralium Universitatibus perpetuò concedere &
communicare contulerunt: quin & ipsi per se
contulerint, ut variis de super relatis exemplis testan-
tur Besold. c. 9. Mendo. l. c. n. 73. & à num. 360.
apud Wiestn. h. r. n. 6. ubi etiam rationem, cur
create sacre Theologiæ, & SS. Canonum Doctores
potius sit Apostolicæ, quàm Imperialis ac Regiæ,
alteriusve potestatis, hanc assignat: quòd discipli-
næ illæ, in quibus divini & ecclesiastici juris dog-
mata, sanctiones ac decreta per earum Professores
traduntur & explanantur, ex institutione & sine suo
sunt spirituales, quippe ordinatæ ad spiritualia, nempe
DEI cognitionem & cultum, fidei & justitiæ

Christianæ studium in fidelibus conservandum ac
promovendum, an marumque salutem.

2. Resp. Secundo: Non ubivis locorum hæc
potestas ad hos gradus promovendi inferioribus iis-
dem communicativè concessa: nam licet in qui-
busdam Universitatibus ea competat ipsis eorum fa-
cultatum Professoribus & Moderatoribus, quibus &
competit, Candidatos examinare, & pro eorum re-
ceptione approbare; in aliis tamen diversimodè ab illis ad
hanc collationem constituti à summis Principibus,
sic in Germaniæ Academiis Catholicis licentiam
concedit cujusvis Procancellariis, alibi, ut in Parisi-
na Cancellarius ipse, uti & eundem in Universitate
Dilingana publicè renunciasse utriusque Juris Do-
ctores, licet ipse Doctor Juris Imperialis non esset,
meminit Wiestn. n. 9. In Bononiensi gradus sup-
remos in omnibus facultatibus confert Ecclesiæ
majoris Archidiaconus, teste Lenauder. de privil.
Doct. p. 1. n. 4. In Salmantina Scholasticus, seu
Magister scholæ solus; testibus Mendo. l. c. n. 171.
& Gonz. in c. quia nonnullis. h. r. n. 5. apud Wiestn.
l. c. his non obstantibus, quòd hi ipsi promotores
gradu, ad quem promovent alios, insigniti non sint;
cum in collatione gradus Candidatus non approbe-
tur primum pro eo, sed aliorum Doctorum examine
& judicio approbatus, solummodo declaretur, &
insignium traditione quodammodo investitur Do-
ctor, ut cum Fabro in L. 2. c. de vet. jur. encl.
& Lenaud. Wiestn. l. c.

Quest. 124. Qualiter & quale promo-
tioni ad dictos gradus præmittendum
examen.

1. Resp. Primum: Examen super scientia promo-
vendi, aut æquivalentem ei positionum ex
præcipuis facultatis partibus selectarum publicam,
& cum doctrinæ commendatione susceptam propu-
gnationem Magisterii, & Doctoratus collationi
præmittendam; constat ex usu & literis Apostolicis
& Imperatoriis, quibus potestas hos gradus confe-
rendi Universitatibus communicatur. Et ita qui-
dem, ut graviter peccent, qui Apostolicis aut Im-
perialibus rescriptis indulta sibi facultate abutendo,
gradus & honores literarios supremos sine ulla inve-
stigatione doctrinæ personis scientia omnino desti-
tutis, & non nisi, ut inquit Purpuratus in L. 1. ff. de
eo, cui mand. n. 455. in rubrica de edendo, & de ju-
ris & facti ignorantia versatis, quibus triti versicu-
li: in codice medicè: in digestis nihil potestis, in
institutiis similes brutis: in novellis asellis: Examen
creamini Doctores: ô tempora! ô mores! optime
congruunt; in gravissimum reip. damnum, & di-
ctarum Facultatum turpem illusionem & prostitu-
tionem temerariè conferre præsumunt; quin &
hominibus ignotis nunquam antea visis ad simplices
aut nummis armatas, eorum etiam absentium pre-
ces Doctoratus diplomata submitunt.

2. Resp. Secundo: Sed &, si instituat exam-
men, illud minimè perfunctorium & umbratile esse
oportet; sed rigorosum, prout exigunt tum Impe-
ratorum ac Cæsarum rescripta, quibus Comites Pa-
latini creantur, aut quibus dicta examinandi crean-
dive Doctores potestas committitur; tum ipsa reip.
necessitas, ne ex defectu virorum, quibus fidei &
religionis negotia, juventutis institutio, civium gu-
bernatio, Ecclesiarum animarumque salus pertra-
tanda, nec non quæstionum ac litium cognitio, de-
cisioque committitur, in summam confusionem ac
pericula adducatur. Atque ex his jam patet, quid
sentendum de Doctoribus dictis Bullaris, non in
studio-

studiorum generalium Universitatibus, sed rescripto Principum aut à Comite Palatino titulum doctoratus adeptis, nimirum quod si sine ullo doctorum Academicorum examine aut serio scientiæ experimento eo titulo digni renunciati, parum curandi, veluti, ut aliqui loquuntur, Bullæ inflatæ vento, & doctrina vacuæ. Dum etiam, licet doctrina non omnino destituti, non facile ad literariam Universitatum cathedras admittantur, quin & Pius V. in Constitutione sua, quæ incipit: *Quævis edita* 1568, ad Doctoratus & Magisterii vel Licentiæ gradus à Comitibus Palatinis aliisque prætextu facultatum sibi à Sede Apostolica indultarum promotos, ulla istiusmodi gradus prærogativa dignitates aliæque beneficia Ecclesiastica concernente voluit gaudere. Tridentino quoque *Sess. 22. c. 2. de reform.* exigente, ut ad dignitates & beneficia illa assumantur, qui in Universitate studiorum Magistri vel Doctores aut Licentiati in Theologia vel Jure Canonico sunt promoti. ita ferè *Wiestn. n. 16. & 17.* quibus tamen obstare non videtur, quòd, ut tradunt *Rebuff. intr. de nominat. q. 21. n. 19.* Gratian, *discept. for. c. 186. n. 70.* Gonz. ad *reg. 8. Cancel. §. 3. proem. n. 115.* apud *Barbos. in c. Episcopos. dist. 17.* nimirum Doctorem creatum à Papa vel Principe (intellige præviè examinatum, vel de cuius habilitate constabat) præcedere alios in quibuscunque Collegiis graduatos.

Quæst. 125. An & quibus privilegiis fruuntur Magistri seu Doctores & Licentiati, vel etiam Studentes his facultatibus?

1. Resp. Ad primum primò: Magistros, Doctores, Licentiatos, tam Theologiæ, quàm utriusque juris pluribus gaudere privilegiis constat, non competere ea indebitè promotis astruunt plures: quam opinionem quamvis admodum æquitati consentaneam dicat *Wiestn. h. t. n. 15.* subiungit tamen, in praxi magnopere cavendum, ne communia aliàs illis privilegia denegentur alicui, cui à Collegio aliquo vel etiam Comite Palatino Doctoratus dignitas est concessa, nisi ei principali aliave legitima autoritate malè obtentæ dignitatis nomen sit ablatum. De cætero primum illorum privilegium est, quòd à plebeia conditione exempti in dignitate censeantur constituti. *Arg. c. 3. h. t. & Clem. 2. eod.* Secundum quòd nobilibus annuementur. *Arg. L. 2. §. ult. in fin. & L. 4. §. 1. in fin. ff. de excusat. tutor. & vel gaudent privilegiis nobilium, Arg. C. de multa. de prob.* Tertium, quòd pro Doctoribus & Magistris ster præsumptio integritatis & innocentia, unde cæteris paribus in affequentis dignitatibus & beneficiis Ecclesiasticis præferri aliis debeant, juxta *c. de multa. c. cum in cunctis de elect.* juncto *Trid. Sess. 24. c. 12. de reform.* Quartum, quòd in collatione beneficii & in receptione ordinum examinandus non sit, ex quo notus promoveri potest sine examine. *Dec. in c. constitutus. il. 2. n. 7. Abb. n. 4. de appell. Henriq. in sum. L. 10. c. 19. in princ. Sa in aphorism. V. examen.* & alii, quos citat. & sequitur *Barbos. in c. de Petro dist. 47. n. 1.* juxta *Trid. Sess. 7. c. 13. de reform.* Secus tamen est, ut *Barbos. ibid. n. 2.* in collatione parochialium, in qua examen præcisè necessarium est, nec omitti potest ex eo, quòd provivus notoriè dignus est, cum à *Concil. Trid. Sess. 24. c. 18. & Pio V. in Bulla incipiente, in conferendis.* examen pro forma requiratur, docente tamen etiam quòd ad Parochiales contrarium *Garc. à quo cavendum monet*

Barbos. de off. & potest. Episc. p. 3. alleg. 60. n. 26. Quintum, quòd criminum rei mitius puniendi quàm plebei, adeoque de crimine etiam capitali suspecti potiùs domi aut alio certo loco quàm publico carcere custodiendi debeant. Nec torturæ subijciendi (ut specialiter *Clarus sent. L. 5. §. fin. q. 64. n. 16.*) nisi in criminalibus exceptis, nec ultimum supplicium meriti pœnâ tritemium, fustibus, laqueo, vel ignominiosiori pœnâ genere, sed gladio perimi debeant. *Arg. L. custodiam. ff. de custod. reor. L. 4. c. ad Leg. Jul. L. mortis. §. 11. ff. de pœnis.* Sextum, quòd exempti sint ab oneribus tam realibus quàm personalibus juxta expressum textum *L. medicos. & L. 11. c. de Professoribus & medicis.*

2. Resp. Ad primum secundò; præter hæc & alia Magistris & Doctoribus omnia communia privilegia, habent & alia specialia actu in academia aliqua docentes Theologiam vel Jus Canonicum, quorum præcipuum est, quòd percipiant fructus beneficii sui Ecclesiastici, si quòd habent pro tempore, quo causâ docendi absunt, etiam per plures annos; & quidem de docentibus Theologiam clarus est textus *c. super specula. h. t. §. docentes.* & dispositio *Trid. Sess. 5. c. 1. de reform.* & de docentibus Jus Canonicum tradunt *Sylv. V. Residencia, Felin. in cit. c. super specula. n. 2. Abb. ibid. n. 6. Fagn. n. 4.* sic declaratum à *S. Congr. testans Pirh. h. t. n. 9. Garc. de benef. p. 3. c. 2. n. 54.* qui etiam *n. 60.* subiungit, id procedere, etiamsi actu docentes stipendium non habeant, nec ad docendum conducti sint mercede, sed doceant voluntariè, modò id faciant cum licentia Universitatis seu Collegii, ratio hujus est, quòd Ecclesiæ universali non minùs prodest scientia Juris Canonici quàm Theologiæ, utpote ad Ecclesiæ regimen officiorumque Ecclesiasticorum bonam administrationem omnino necessaria. Secus tamen est, de docentibus has facultates privatis, *V. G. in monasterio aliquo, pro ut declaravit S. Congregat. teste Garc. l. c. n. 55.* quin & actu publicè legentes Theologiam, & causâ docendi absentes non lucrantur nisi fructus grossos suorum beneficiorum, non verò distributiones quotidianas juxta *c. licet. de prebendis,* & *gl. in c. ult. h. t. nisi fortè reditus omnes in distributionibus quotidianis consistenter, tunc enim non nisi duas partes harum distributionum lucrantur, tertia parte accrescente præsentibus, Fagn. in c. ult. h. t. n. 2. & 3. Garc. l. c. n. 351.* juxta declarationem *S. Congr. quam refert; vel etiam, nisi alicubi vigeret consuetudo contraria, ut cum gl. l. c. Moneta de distrib. p. 2. c. 10. n. 28.*

3. Resp. Ad secundum: Licentiatos venire quoque in favorabilibus nomine Doctorum & Magistrorum, ita ut etiam fruantur eorum privilegiis, asserunt *Besol. l. c. c. 8. Mend. l. c. n. 133.* apud *Wiestn. n. 18.* item *Alciatus in L. Præcipua. ff. de V. S. & Lenaud. de priv. Doctor. p. 4. n. 11.* quos citat & sequitur *Reiffenst. h. t. n. 12.* ex ea ratione, quòd cum ea privilegia concedantur Doctoribus & Magistris non propter illam solemnitatem inaugurationis in Doctores, sed principaliter ob excellentem & legitime probatam doctrinam, qua bono publico & communi deservire possunt, non minùs eadem participare censendi sunt, qui eadem doctrina instructi jam publicè declarati facultatem & licentiam acceperunt, sine ullo ulteriore examine statim, si velint, lauream doctoralem recipiendi, etsi ea necdum decorati. Unde & *Trident. Sess. 22. c. 2. & Sess. 24. c. 12. de reform.* in assequendis dignitatibus ac beneficiis Doctoratum requirentibus eosdem